

ἀνέλαβον τὴν ἀρχικὴν αὐτῶν τάξιν καὶ παράταξιν. Τὸ περιστατικὸν τοῦτο εἶναι μάλιστα ἀξιοσημείωτον, οὐ μόνον ὡς νέα ἀπόδειξις διτὶ δὲν ἀπηγορεύετο εἰς τοὺς Σπαρτιάτας νὰ καταλίπωσι τὴν τάξιν αὐτῶν δισάκις ὑπῆρχον πρὸς τοῦτο ἰσχυροὶ λόγοι, ἀλλὰ καὶ ὡς μαρτυροῦν τὴν μεγίστην ἀξίαν ἢν ἀπέδιδον εἰς τοὺς γενναίους Μήδους καὶ Πέρσας.

Ο δὲ Μαρδόνιος, καίτοι ἐνθαρρυνθεὶς ἐκ τούτου, δὲν ἔπειχείρησε κατὰ τὴν ἥμεραν ταῦτην τὴν προαποφασισθεῖσαν ἐκ παρατάξεως μάχην περιῳρίσθη μόνον εἰς τὸ νὰ πιέσῃ τοὺς Ἕλληνας διὰ τῶν ἱππέων αὐτοῦ, ἐπιτυχών ἐν τούτοις καὶ οὕτω σπουδαιότατον ἀποτέλεσμα, διότι οἱ ἵππεῖς οὗτοι, ἀκοντίζοντες καὶ τοξεύοντες, ἥναγκασαν τοὺς Ἕλληνας νὰ ἐγκαταλίπωσι καὶ αὐτὴν τὴν Γαργαφίην κρήνην, ἀφ' ἧς καὶ μόνης εἶχον καταντήσει, ὡς προείπομεν, ἀπαντες νὰ ὑδρεύωνται. Ὡστε δὲ Παυσανίας βλέπων ἥδη τὸ στρατόπεδον παντάπασιν ἀπεστερημένον ὕδατος καὶ πρὸς τούτοις πάσχων ἔνδειαν τροφῶν διὰ τὸν ἀποκλεισμὸν τοῦ Κιθαιρῶνος ἐνόησεν διτὶ εἶναι ἀδύνατον νὰ ἔξακολουθῇσῃ περιμένων ἐνταῦθα τὴν γενικὴν μάχην. Ἐκάλεσε λοιπὸν ἀμέσως ὅλους τοὺς στρατηγοὺς εἰς τὴν σκηνὴν αὐτοῦ, καὶ ἐνταῦθα, μετὰ σφοδρὰν συζήτησιν, ἀπεφασίσθη νὰ διαπραγμάσσῃ τὰ ἔξῆς κατὰ τὴν ἀκόλουθον νύκτα.

Ἐν διαστήματι δέκα περίπου σταδίων, πρὸς δυσμάς τῆς παρὰ τὸν Ἀσωπὸν καὶ τὴν Γαργαφίην κρήνην θέσεως, ὃπου ἦσαν ἐστρατοπεδευμένοι οἱ Ἕλληνες, πρὸς ἄρκτον δὲ τῆς τῶν Πλαταιέων πόλεως, ἡτις καὶ αὕτη ἀπεῖχε περὶ τὰ εἴκοσι στάδια ἀπὸ τῆς αὐτῆς θέσεως, ὑπῆρχε χῶρός τις καλούμενος νῆσος, διότι περιεκλείετο ὑπὸ δύο βραχιόνων τοῦ ποταμοῦ τῆς Ὥρεός, οἵτινες, ἀμφότεροι ἐκπηγάζοντες ἐκ τοῦ Κιθαιρῶνος, φέρουσιν ἐπὶ τινα χρόνον χωριστά, ἀπέχοντες ἀπ' ἀλλήλων περὶ τὰ τρία στάδια, καὶ ἔπειτα ἐνοῦνται εἰς ἕνα ποταμόν, φερόμενον πρὸς τὸν ἀρκτικοδυτικὸν καὶ ἐκβάλλοντα εἰς τὸν Κορινθιακὸν κόλπον· ἐνῷ ἀπ' ἐναντίας δὲ Ἀσωπός, διτὶς ἐκεῖ που πλησίον τῆς Ὥρεός ἀπὸ τοῦ Κιθαιρῶνος δύμοις ἀναβρέψει, φέρεται πρὸς ἀνατολάς, καὶ ἐκρέει εἰς τὴν εὐβοϊκὴν θάλασσαν. Εἰς ταῦτην λοιπὸν τὴν λεγομένην νῆσον ἀπεφασίσθη νὰ ὑποχωρήσωσι κατὰ τὴν ἐπερχομένην νύκτα οἱ Ἕλληνες, διότι ἐνταῦθα οὐ μόνον ἔμελλον ἀσφαλῶς νὰ ὑδρεύωνται ἀπὸ τοῦ διπισθεν αὐτῶν βραχίονος τοῦ ποταμοῦ, ἀλλ' ἥθελον ἔχει τὸ μέτωπον δλιγάτερον εὐρὺν καὶ τούτου ἔνεκα δλιγάτερον ἐκτεθειμένον εἰς τὰ βέλη καὶ τὰ ἀκόντια τοῦ ἵππικον. Πρὸς τούτοις δὲ ἀπεφασίσθη, ἀμα καταλαβόντος τοῦ στρατοῦ τὴν νῆσον, τὸ ἥμισυ αὐτοῦ νὰ βαδίσῃ πρὸς τὰς ἐκβολὰς τοῦ Κιθαιρῶνος ἵνα ἀνακτήσῃ αὐτὰς καὶ διανοίξῃ οὕτω τὴν δδόν, δι' ἧς τὸ στρατόπεδον ἥδυνατο νὰ λαμβάνῃ τὰς τροφὰς αὐτοῦ.

Καὶ ταῦτα μὲν καλῶς ἀπεφασίσθησαν, ἀλλὰ περὶ τὴν ἐκτέλεσιν συνέβησαν ἀταξίαι, αἴτινες παρ' ὀλίγον πάλιν νὰ φέρωσι τὸ δλεθρὸν τῶν Ἕλλήνων. Ἐπελθούσης τῆς νυκτός, ἐκίνησαν πρῶτοι, κατὰ τὰ διαταχθέντα, οἱ ἐν τῷ μέσῳ ἴσταμενοι, οἱ Κορίνθιοι, οἱ Μεγαρεῖς καὶ λοιποί, οἵτινες δμως, ἀντὶ νὰ βαδίσωσι πρὸς τὴν νῆσον, δπως παρηγγέλθησαν, ἐπορεύθησαν πρὸς αὐτὴν τῶν Πλαταιέων τὴν πόλιν, περὶ ἢν καὶ ἐστρατοπέδευσαν. Τοῦτο δὲ δὲν ἤρκεσεν. Ὁτε δὲ Παυσανίας, μαθὼν τὴν ἀναχώρησιν τοῦ κέντρου καὶ ὑποθέτων τοῦτο πρὸς τὴν νῆσον διευθυνόμενον, διέταξε τὴν δεξιὰν πτέρυγα, ἥτοι τοὺς Λακεδαιμονίους καὶ τοὺς μετ' αὐτῶν τεταγμένους Τεγεάτας, νὰ ἐτοιμασθῶσιν ἵνα ἐπέλθωσιν εἰς τὸν αὐτὸν χῶρον κατὰ τὰ συμφωνηθέντα, πάντες μὲν οἱ ἄλλοι ἀξιωματικοὶ ἐφάνησαν πρόθυμοι νὰ ὑπακούσωσιν, δ' ἀμομφάρετος, δ' σπαρτιάτης λοχαγὸς τοῦ